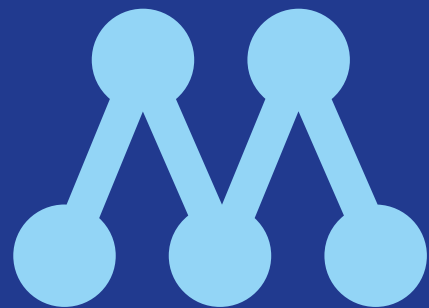

Nu får vi ordning på Region Sörmland.

Regionalpolitiskt program 2022
Moderaterna i Södermanland

Innehållsförteckning

Inledning	4
Vård vi behöver ofta	5
<i>Vård nära människan</i>	5
<i>Primärvården, 1177 och jourmottagningar</i>	5
<i>Förebyggande psykisk hälsa</i>	6
<i>Bättre hälsa för hela Södermanland</i>	7
Vård i olika faser i livet	7
Mödra- och förlossningsvård	7
Våra sjuka barn	7
Våra sjuka äldre	8
<i>Mobila team och hembesök</i>	8
Vård vi sällan behöver	8
<i>Ambulansen – en mobil akutmottagning – snabbt på plats</i>	9
<i>Medarbetarna är sjukvårdens viktigaste resurs</i>	9
<i>Utveckla digitalisering i vården</i>	10
<i>Tandvård</i>	11
Regional utveckling	11
<i>Möjligheternas Södermanland</i>	11
<i>Fler jobb och ökat företagande</i>	11
<i>Bättre rustade elever och medborgare</i>	12
<i>En attraktiv region</i>	13
Infrastruktur	14
<i>Bra kommunikationer i Södermanland</i>	14
<i>Järnväg och Vägar</i>	14
<i>IT</i>	14
<i>Bostadsbyggande</i>	14
Kollektivtrafik	15
<i>Öka resandet med kollektivtrafik</i>	15
<i>Tryggt och enkelt att resa</i>	15
Miljö	16
<i>En region med starkt miljöfokus</i>	16
<i>Vårda det friska ur ett miljövänligt perspektiv</i>	17
<i>Jordbruk, skogsbruk och jakt</i>	17
Trygghet	17

<i>Trygghet i krisläge</i>	18
<i>Hedersrelaterat våld och förtryck</i>	18
Kultur	19
<i>Ett levande kulturliv</i>	19
<i>Kultur – ett medel för att växa och må bra</i>	20
Ett starkt idrotts- och föreningsliv	20

Inledning

Moderaternas vision för framtidens Södermanland är att vi ska ha de bästa förutsättningarna för att bo, leva och verka i regionen. Livet i Södermanland ska erbjuda den livskvalitet som människor efterfrågar med en bra balans mellan jobb, fritidssysselsättningar och rekreationsmöjligheter. Moderaternas utgångspunkt är alltid människan. Vår uppgift är att underlätta och skapa goda förutsättningar för människor att förverkliga sina livsdrömmar. Södermanland tillhör Sveriges största och starkaste tillväxtområde, Stockholm-Mälarenregionen. Samarbeten inom regionen, men också med våra grannar och vänner runtomkring måste stärkas.

En sjukvård med patienten i centrum kräver en fortsatt politik för att utöka valfriheten. Genom fler vårdgivare kan vi hålla vårdköerna korta men samtidigt garantera kvaliteten. Med patienten som utgångspunkt ska hälso- och sjukvården bli ännu bättre, köerna i sjukvården kortas och kvalitén höjas ytterligare. Oavsett var en person bor ska det vara lätt att komma i kontakt med sjukvården och det ska ske i en trygg och säker miljö.

Moderaterna arbetar för att behålla dagens personal och möjliggöra för framtida rekryteringar. Vi menar att en kompetent och motiverad personal är en förutsättning för att uppnå den vård och omsorg som behövs. Vårt mål är att medarbetare ges större möjlighet till inflytande över sin egen arbetssituation. Moderaterna ser korta beslutsvägar, ett lyssnande och närvarande ledarskap som självklarheter inom alla verksamheter. För att nå önskvärda resultat behövs en tydligare och mer målinriktad styrning och kontinuerlig uppföljning.

Sjukvården ska vara högkvalitativ och tillgänglig för alla och skattebetalarnas pengar ska hanteras varsamt. Politiken måste därför kunna prioritera och lägga skattebetalarnas pengar på det som är viktigast och på ett sådant sätt att de gör mesta möjliga nytta.

Södermanland ska också vara en region som erbjuder en livskvalitet full av möjligheter för människor att utvecklas och företag att blomstra. Södermanland ska vara ett självklart val för den som söker ett gott liv. Stad och land står inte i motsats till varandra, utan kompletterar och bidrar tillsammans till helheten. En förutsättning för att klara våra ambitioner är att infrastrukturen och transporterna fungerar. Det ska vara fullt naturligt att kunna bo här och jobba där. Kollektivtrafiken fyller därför en viktig funktion för att koppla ihop människor och platser, oavsett om det är en student och en högskola eller en arbetare och ett företag. När restider kan kortas så växer vår region ihop och fler människor erbjuds allt fler möjligheter. Såväl Södermanland som Sverige står inför stora utmaningar som kommer kräva tålamod och beslutsamhet. Men Moderaterna känner hopp och vill med målmedveten beslutsamhet möta problem med lösningar för med ett sådant fokus har regionen bäst möjligheter att leverera på välfärdsupdraget när vi behöver det som mest!

Vård vi behöver ofta

Vård nära människan

Sjukvården har under lång tid varit alltför bunden vid sjukhuset, samtidigt har den nära vården och primärvården varit för svagt utvecklad. Det innebär dåligt hushållande med såväl ekonomiska som personalmässiga resurser och många gånger också lidande för patienten med långa väntetider och bristande tillgänglighet. Det vill vi Moderater ändra på. Vi vill fortsätta utveckla den nära vården - den vård som människor behöver ofta.

Den nära vården ska kunna ta hand om en större andel av den totala vården. Moderaterna vill förstärka den nära vården genom ökad tillgänglighet och bättre öppettider. Vi vill flytta ut den vård som människor behöver ofta för att i stället finnas närmare patienten och hemmet. Detta oavsett om patienten är äldre eller kroniker, befinner sig mitt i livet eller är en ny liten samhällsmedborgare. Vi vill fortsätta utveckla vården så att patienten är i centrum och att vården utgår från patientens behov, så kallad nära vård. Genom fler vårdval vill vi förstärka och förbättra tillgängligheten, inflytandet och valfriheten för patienterna. Valfrihet är till nytta för patienten – att kunna välja eller välja bort, stärker patientens ställning.

Moderaterna vill:

- Förstärka den nära vården och förbättra tillgängligheten.
- Flytta ut vård från akutsjukhusen närmare patienten och hemmet.
- Öka valfriheten, tillgängligheten och kvaliteten genom att införa fler vårdval.

Primärvården, 1177 och jourmottagningar

Utvecklingen och användandet av digitala vårdtjänster och läkarbesök på nätet, är centrala i arbetet med att stärka och öka tillgängligheten till den nära vården. Telefontillgängligheten måste förbättras avsevärt, men det handlar också om att till exempel kunna erbjuda tider på helger, drop-in och tidsbokning på nätet. Råd om vård, hälsa och sjukvård via telefon och internet i form av 1177 Vårdguiden är mycket viktiga funktioner för att kunna ge rådgivning till människor vid misstanke om sjukdom eller skada.

Enligt vårdgarantin ska vårdcentralerna erbjuda besök inom 7 dagar, något som långt ifrån alla klarar av att hålla. Efterlevnaden av detta krav måste skärpas. Vi vill öka möjligheterna för fler att starta nya vårdcentraler, satellitmottagningar till de befintliga samt underlätta för exempelvis barnmorskor att starta eget. 40 procent av vårdcentralerna i Södermanland drivs av privata entreprenörer som generellt sett redovisar mycket goda resultat i tillgänglighet och patientnöjdhet. Samtidigt ska nolltolerans råda för dåliga utförare, oavsett om de är privata eller offentliga. Verksamheter som inte når upp till kvalitetskraven ska ges tydliga konsekvenser i form av anmärkningar, reducerad ersättning eller avveckling.

Vi vill arbeta för att vårdcentralerna förbättrar sin tillgänglighet med utökade öppettider samt att väntetiderna hos 1177 kraftigt ska minska. För att åstadkomma detta vill vi revidera ersättningssystemen inom vården så att tillgänglighet och servicevänlighet premieras. 1177 på telefon ska kunna upphandlas eftersom försöket

med att driva verksamheten i egen regi inte har fallit väl ut.

Moderaterna vill:

- Förbättra och anpassa vårdcentralernas och jourcentralernas öppet- och kontakttider efter invånarnas behov.
- Öka möjligheterna till tidsbokning på nätet och användandet av digitala vårdtjänster.
- Korta svarstiderna till 1177.
- Införa nolltolerans mot dåliga utförare
- Fler jourmottagningar i anslutning till akutmottagningar

Förebyggande psykisk hälsa

Psykisk ohälsa och psykosociala problem ökar kraftigt i samhället. Utan snabba åtgärder, samt ökade ekonomiska satsningar kommer sjukvården stå inför stora ekonomiska utmaningar inom en snar framtid.

Det ska vara enkelt för barn med psykisk ohälsa och deras föräldrar att få hjälp. För att kunna ge rätt stöd i tid är det viktigt att den nära vården byggs ut. Varje medarbetare behöver kunna prioritera att ta emot fler barn och unga varje arbetsdag. För att kunna öka tillgängligheten måste det finnas stöd digitalt och fysiskt. Det är oacceptabelt att köerna till BUP är långa och att ungdomar faller mellan stolarna den dagen de fyllt 18 år. Vi behöver se till att skapa en tydlig väg in, där regionen och kommunernas kontaktvägar är väl fungerande och en samsyn skapas om vad som förväntas i dokumentationsväg. Inga unga ska falla mellan stolarna för att kommuner och regionen inte kommunicerar. Vi vill öppna upp för att andra aktörer än regionen driver BUP-mottagningar samt att upphandling används som ett verktyg för att korta kötiderna till neuropsykiatriska utredningar för barn.

En viktig insats som vi vill göra är att förbättra öppettiderna på ungdomsmottagningarna så att de anpassas till unga tjejer och killars skolgång, fritid och arbete men också att utifrån behov arbeta uppsökande genom att ungdomsmottagningarna besöker skolorna. Samverkan måste bli bättre mellan vården och skolan och socialförvaltningen. Det är viktigt för att skolan ska kunna sätta in rätt stöd och tidigt fånga upp barn och unga som mår dåligt.

Sjukdomsbilderna förändras och idag har många personer flera diagnoser. Psykiatrivården måste fungera tillfredställande för denna grupp. Vi måste korta ner väntetiderna, öka antalet vårdplatser samt anställa fler specialister.

Moderaterna vill:

- Stärka barn- och ungdomspsykiatrin.
- Förbättra samarbetet mellan primärvården, BUP, Elevhälsan, habiliteringen samt socialtjänsten.
- Öka samarbetet med externa aktörer inom psykiatri.
- Anställa fler specialister inom den psykiatriska vården.
- Införa en psykiatriambulans

Bättre hälsa för hela Södermanland

Livsstil och levnadssätt förändras. I takt med att många barn rör sig mindre, ökar antalet överviktiga barn. Vi ser behov av att stärka det förebyggande arbetet och dietistverksamheten för barn.

Många personer med en funktionsvariation har en sämre allmän hälsa än genomsnittet. Därför ser vi också behov av att stärka upp habiliteringen.

Även bland äldre finns behov av hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser framför allt för att minska depression, biverkningar och interaktioner från läkemedel samt undernäring, som i många fall leder till akuta inläggningar på sjukhus.

Dietister och kuratorer samt insatser genom äldrepsykiatri är viktiga liksom en fungerande och återkommande läkemedelsöversyn.

Moderaterna vill:

- Stärka dietistverksamheten i synnerhet för barn, äldre och kroniker i behov av insatser.
- Öka kunskapen kring övervikt på våra mottagningar

Vård i olika faser i livet

Mödra- och förlossningsvård

Det är mycket angeläget att aktivt arbeta för ständigt bättre kvalitet och ökad trygghet inom förlossnings- och mödravården. Familjen ska inte behöva oroa sig för att det inte finns plats på förlossningen eller att medarbetarna inte har tid att ta hand om dem i förlossningsarbetet. I detta ingår satsningar på det nyfödda barnet, på neonatalvården och på intensivvårdsplatser särskilt anpassade för barn liksom på eftervården för kvinnan och förbättringar av medarbetarnas arbetsmiljö.

Moderaterna vill:

- Flexiblare tillgänglighet på MVC (mödravårdscentralen) under graviditeten.
- En säker och tillförlitlig eftervård efter en förlossning med möjlighet till besök hos gynekolog för efterkontroll för att minska risken för framtida besvär.
- Stötta och förstärka resurserna till neonatalvården.
- Inrätta fler intensivvårdsplatser för barn.
- Öka tryggheten inom förlossningsvården.

Våra sjuka barn

Trots att det inte borde få hända drabbas många barn varje år av allvarliga sjukdomar. För att erbjuda bästa tänkbara vård vill vi ytterligare utveckla vårdkedjorna för dessa barn och så långt det är möjligt ge dem en ”röd matta” genom vården.

Våra sjuka äldre

De mest sjuka äldre är ofta patienter med skiftande och komplexa behov av vård. Hela vårdkedjan för de mest sjuka äldre måste därför prioriteras och stärkas. Det är oftast dessa patienter som allra mest behöver vården och som har tydligast behov av ett samlat omhändertagande och kontinuitet i sina vårdkontakter. För att vården för multisjuka äldre ska kunna fungera bättre krävs bland annat sammanhållna vårdkedjor och en proaktiv vårdplanering.

Det behövs fler specialister inom geriatriken (läran om åldrandets sjukdomar) redan idag, och risken är att bristen på specialister kommer öka framöver. Vården för våra mest sjuka äldre måste få extra resurser för att kunna axla framtidens utmaningar.

Vi har många patienter vars modersmål inte är svenska. Därför är det viktigt för oss att det finns språkutbildad personal, med både goda kunskaper i svenska likväl som i flera andra vanligt förekommande språk.

Moderaterna vill:

- Att Region Sörmland fortsatt ska vara en garant för en trygg och säker hemgång.
- Ha fler vårdplatser för de äldres specialistvård
- Ha fler specialister inom geriatrik
- Satsa på specialistutbildningar inom geriatrik
- Göra kontinuerliga analyser, samt åtgärdsplaner för att komma åt det som inte fungerar inom vården till våra mest sjuka äldre

Mobila team och hembesök

Att ge nära vård till multisjuka äldre genom hembesök, skapar en trygg och i flera fall säkrare vårdmiljö. Genom mobila team minskar vi oplanerade akutbesök och inläggningar på sjukhus. Att få god vård mot slutet av livet är en självklar rättighet. För de som inte vill vara hemma kan hospice vara ett alternativ.

Moderaterna vill:

- Utveckla fler former av hembesök för äldre, kroniker och svårt sjuka patienter.
- Inrätta ett hospice i Södermanland.

Vård vi sällan behöver

För att möta framtidens utmaningar som ligger i att fortsatt kunna erbjuda en högklassig och jämlik vård krävs ett nytänkande inom sjukhusvården i Södermanland. Lika viktigt som närheten är till den vård som behövs ofta, lika viktigt är det att den vård man sällan behöver, präglas av hög kvalitet, säkerhet och utförs för bästa möjliga livskvalitet efter ett ingrepp. Därför behöver det ske en koncentration av den högspecialiserade vården som vi som invånare sällan är i behov av. Genom koncentration av den högspecialiserade vården ges förutsättningar för att skapa stabila personalgrupper, utvecklande arbetsuppgifter, korta ledtider och ett processorienterat arbetssätt byggt på vetenskapliga underlag.

Patienthotell kan fungera för patienter som genomgår längre behandlingar, eller som inte har ett oavbrutet behov av sjukhusets resurser såsom läkare och sjuksköterskor. Detta skulle minska beläggningarna på våra sjukhus och frigöra vårdplatser.

Moderaterna vill:

- Koncentrera den högspecialiserade vården för ökad kvalitet.
- Vidta åtgärder för att minska överbeläggningar, till exempel genom patienthotell.
- Kunna korta vårdköer genom att lokaler nyttjas både helger och kvällar, exempelvis genom att hyra ut till privata aktörer.

Ambulansen – en mobil akutmottagning – snabbt på plats

Moderaterna vill arbeta för en effektiv och patientsäker vård såväl på land, i luften som till sjöss. Ambulanssjukvården är idag närmast att betrakta som en mobil akutmottagning. Patienten kan få en kvalificerad bedömning i ambulansen och föras direkt till behandling på ett sjukhus, eller i mindre allvarliga fall till en vårdcentral.

Utryckningstiderna i ambulanssjukvården är fortfarande i vissa fall för långa. Ambulanssjukvården ska fungera likvärdigt i hela Södermanland. Det ska dock finnas utrymme för lokala variationer till exempel i fråga om utrustning och fordonstyper utifrån behov. Oaktad organisation och driftsform inom ambulanssjukvården krävs en bättre regional ledning och styrning av såväl själva arbetet som utrustning. Ambulanspersonalen ska ha goda arbetsförhållanden. En översyn av regionens ambulansverksamheter och olika ambulansstationer behöver göras.

Moderaterna vill:

- Förstärka ambulanssjukvården så att tiden mellan utlarmning och kvalificerad hjälp på plats kortas.
- Utveckla samarbetet inom all flygambulansverksamhet.
- Förbättra personalens arbetsförhållanden och göra en översyn av ambulansstationerna.
- Öka den regionala samordningen och förbättra ledning och styrning av ambulanssjukvården.
- Stärka samarbetet mellan olika regioner kring ambulanssjukvården.

Medarbetarna är sjukvårdens viktigaste resurs

För att kunna göra Region Sörmland till en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare som kan behålla, rekrytera och utveckla medarbetare, med minskad personalomsättning och sjukfrånvaro, krävs ett idogt och långsiktigt arbete som kräver, inte bara direkta satsningar på medarbetarna, utan en bredd av insatser. Det handlar om att kunna erbjuda en god arbetsmiljö, intressanta karriärmöjligheter, inflytande och kompetensutveckling för alla.

Vi vill minska administrationen för vårdpersonal, då den äter upp en allt större del av arbetstiden. Ett initiativ är att låta medicinska sekreterare gå med på ronder för att undvika dubbelarbete. Vi vill också prioritera om resurser för att återinföra tjänsten vårdbiträde. Vi vill erbjuda och utveckla fler kombinationstjänster till exempel med handledaruppdrag eller mellan primärvården och den specialiserade vården. Vi Moderater vill se utökade möjligheter till kompetensutveckling för alla medarbetare. Häri ligger också utökade möjligheter till vidareutbildning på arbetstid för undersköterskor och sjuksköterskor.

Att kunna perfekt svenska är överskattat, men att tala begriplig svenska är underskattat. Samtlig vård i Region Sörmland måste kunna uppvisa kunskaper i det svenska språket på allmän nivå. Moderaterna vill införa språkrav och erbjuda tidig praktik för att underlätta för de människorna med svårigheter i det svenska språket att utveckla språkkunskaperna på en nivå anpassat till samtlig vård.

Moderaterna vill:

- Införa språkrav.
- Stärka medarbetarnas inflytande över den egna arbetssituationen.
- Utökade möjligheterna för medarbetarna att vidareutbilda sig också på arbetstid.
- Ge medarbetarna mer tid till patientnära arbete genom uppgiftsväxling och framtidens vårdinformationsmiljöer.
- Utöka satsningarna på chefs- och ledarskapsutveckling.
- Öka möjligheterna till lönekarriär.
- Minska administrationen för vårdpersonal.
- Införa vårdbiträden, medicinska sekreterare samt transportörer.
- Utveckla anställningsformer som uppfattas som attraktiva och verka för att fler seniora medarbetare väljer att arbeta kvar.

Utveckla digitalisering i vården

Under de senaste åren har allt fler invånare i vår region vänt sig till digitala vårdcentraler. Hela vården i Region Sörmland måste ta ett digitalt kliv framåt och skapa bättre möjligheter för invånarna att komma i kontakt med sin vårdcentral. Du som patient ska inte behöva vänta i flera timmar för att få svar från vårdcentralen på bokningar eller andra frågor.

Tidsbokning ska kunna göras via nätet, men också fortsatt kunna göras via telefon för den som inte har tillgång till bank-ID.

Digitala verktyg ska användas som ett strategiskt verktyg för att effektivisera och kvalitetssäkra sjukvården samt öka patienternas självbestämmande över vården som ges.

Systemen bör utvecklas på ett sätt så att den enskilda patienten kan följa vårdprocessen digitalt och ges möjligheter till vård i hemmet. För att främja utvecklingen av ny teknik i vården till en rimlig kostnad bör regionen upphandla digitala aktörer som finns i vårdvalet. Det innebär att vi kan sätta tydliga kvalitetskrav och säkerställa att kostnaderna inte drar i väg samtidigt som regionens verksamheter kan få inspiration till att utveckla de egna verksamheterna.

Moderaterna vill:

- Tidsbokning ska bli enklare och kunna göras via nätet.
- Tidsbokning ska även fortsättningsvis kunna göras via telefon.
- Patienten ska kunna följa hela vårdförloppet enkelt via nätet.

Tandvård

Att Södermanland prioriterar tandvård för äldre och för barn är angeläget. En god tandhälsa är viktigt och det finns ett samband mellan tandhälsa och hälsan i övrigt. Äldre personer med dålig tandstatus riskerar att drabbas av en rad sjukdomar, undernäring och andra problem. Idag erbjuds äldre munstatusbedömning på det särskilda boendet men vi ser behov av att stärka upp verksamheten med tandhygienister.

Folktandvården ska arbeta för att förbättra tillgängligheten på kvällar och helger. Det är viktigt att tandvård kan ges på tider som fungerar med människors studie- och arbetstider. Idag hanteras allmäntandvården av lagen om valfrihetsystem (LOV), det medför en rad krav som ibland kan vara orimliga, på de privata kliniker som finns idag. Det skapar en otillgänglighet för tandvården i Södermanland idag, speciellt för landsbygden.

Moderaterna vill:

- Prioritera resurser för patienter med dålig tandhälsa.
- Förbättra Folktandvårdens öppettider.
- Ändra regelverket för att öppna upp för fler privata aktörer inom barntandvård.

Regional utveckling

Möjligheternas Södermanland

Södermanland ska vara en region där människor vill bo, se sina barn växa upp och förverkliga sig själva. För att regionen ska fortsätta att utvecklas behöver människors möjlighet till entreprenörskap, utbildning och arbete sättas än mer i fokus. Det ska vara en självklarhet för den som väljer flytta hit eller stanna kvar att man känner och ser möjligheten till ett gott liv, både för sig själv och sin familj. För oss är det självklart att Södermanland ska stå sig väl i internationella tillväxtrankingar och ligga i topp i den nordiska tillväxtligan, vara en konkurrenskraftig region som tillsammans med länets företagare och Mälardalens universitet, kan locka till sig och behålla spetskompetens. Dessa är ambitioner som för att skapa förutsättningar, kräver politisk handlingskraft.

Fler jobb och ökat företagande

Politiker skapar inte jobb, det gör företag. Därför är det av yttersta vikt att Region Sörmland är med och bidrar med att skapa ett bättre klimat för entreprenörer, inte minst inom välfärdssektorn, samt agera brygga mellan olika aktörer där och när så behövs. En av de tydligaste bromsklossorna för företagande är tungrodd byråkrati. Vi moderater jobbar för att minimera regelkrånglet i vårt län. Vårt mål är att minska den administrativa bördan för företagen med 30 %. Det behöver ske genom samarbete med kommunerna för att minimera administrativa gränser och hitta smidigare lösningar såsom exempelvis ett tillsynsarbete enligt Rättviksmodellen. Då vi Moderater vill se en hög ambitionsnivå för Region Sörmland när det gäller tillväxt och företagande är det viktigt att vara lyhörd gentemot företagen kring hur regionen kan ta sitt ansvar och förenkla till exempel upphandlingsförfarandet.

Moderaterna i Södermanland har som mål att länets samlade företagsklimat ska vara ett av landets bästa. För att skapa rätt förutsättningar måste Region Sörmland arbeta för att attrahera

kapital till regionen och även ta på sig en samordnande roll för utveckling av nya företag. Vi vill också se fler jobbskapande insatser som kan bidra till nya företag och att befintliga företag växer. Förutsättningarna för industrin måste förbättras, inte minst genom investeringar i infrastruktur och att regionen växer samman till en arbetsmarknadsregion. Samtidigt finns behov av att utveckla näringslivet med fler branscher, stärka de tunga industrinäringarna som fordonsindustrin i Södermanland, men även basnäringar, så som fiske- jordbruk- och skogsnäring. Vi vill också se att innovationer premieras och nyttiggörs i större utsträckning. För oss Moderater är det av yttersta vikt att hela regionen, stad som land, ska leva och att landsbygden ges möjligheter att utvecklas. Genom ökad lönsamhet inom livsmedelssektorn och förbättrade möjligheter för energiproduktion ser vi ökade möjligheter för en livskraftig landsbygd.

Sveriges företagare stöter dagligen på onödigt regelkrångel som är ineffektivt och försvårar deras möjlighet att utveckla sin verksamhet. Detta innebär hisnande kostnader för den enskilde företagaren, men även att värdefull tid går till spillo.

Moderaterna vill:

- Förbättra information om hur myndigheter fungerar, samordna stödfunktioner, finansieringsmöjligheter och stödja utvecklingen av mentorskapsprogram för att fler ska starta företag.
- Aktivt använda upphandlingarna till att bättre stödja mindre företag genom att till exempel dela upp upphandlingarna i mindre enheter eller tidsmässigt samt uppmuntra kombinationsverksamhet så att fler kan delta i upphandlingen.
- Prioritera större satsningar på entreprenörsfrämjande insatser i skolan, på ung företagsamhet (UF) och på projekt som syftar till att stärka ungas självkänsla och motivation. Barnen är framtidens entreprenörer.
- Bidra till att öka Södermanlands attraktionskraft genom att stödja demoanläggningar, testbäddar- och arenor för framtidens produkter.
- Se ett större fokus på kapacitetshöjande åtgärder för att säkra tillgången till el för regionens alla företagare.
- Verka för att kontinuerligt minska onödig byråkrati samt lägga stort fokus på regelförenklingar.

Bättre rustade elever och medborgare

En förutsättning för ungdomar och studenter ska kunna ta ansvar och skapa sig en framtid är att de står rätt rustade och att matchningen mellan utbildning och arbetsmarknaden blir än bättre. Matchningen måste förbättras och samarbeten med företag, föreningar och offentliga aktörer stärkas till exempel genom programråd med branscherna och fler uppdragsutbildningar. En stor utmaning ligger i att minska utanförskapet framför allt bland ungdomar och utrikes födda.

Vi vill kraftsamla för att minska avhoppet från skola och utbildning och öka andelen barn och ungdomar som slutför grundskolan med godkända betyg och också fortsätter vidare till högre utbildning. Med ett universitet i regionen, i form av Mälardalens Universitet, är det en självklarhet att samarbetet måste öka för att få fler att vilja söka högre studier.

Region Sörmland är en stor arbetsgivare och kan till exempel erbjuda såväl praktik- som lärlingsplatser. Genom att knyta samman aktörer på olika nivåer kan regionen bidra till att finna innovativa sätt att fånga upp ungdomar och människor som befinner sig i utanförskap, och förbättra matchningen på arbetsmarknaden. Insatser för yrkesintroduktion samt lärlingssystem är viktigt för att fler ungdomar ska komma in i arbetslivet.

Region Sörmlands folkhögskolors och naturbruksgymnasiers uppdrag som utbildningssamordnare ska förtydligas och utvecklas för att kunna möta viktiga samhälls- och kompetensförsörjningsutmaningar. De som står utanför arbetsmarknaden ska ha möjligheter att via folkhögskolorna och naturbruksgymnasierna nå både arbetsmarknad och fortsatta studier.

Moderaterna vill:

- Stärka samverkan mellan regionen, näringslivet och kommunerna kring utbildningsinsatser för ungdomar.
- Erbjuder stöd för att öka kunskapen kring regionala bristyrken till skolornas studie- och yrkesvägledning så att jobb- och utbildningsmöjligheterna förtydligas för eleverna.
- Naturbruksgymnasierna och folkhögskolorna ska få utvidgade uppdrag både för att öka möjligheterna till uppdragsutbildningar och för att utveckla kursutbudet att rikta sig också till nya grupper med lägre utbildningsnivå.
- Möjligheter för utökat samarbete mellan näringsliv, gymnasier och YH-skolor också vad gäller praktik- och lärlingsplatser.
- Att Region Sörmland verkar för att anpassa programutbudet på länets gymnasieskolor för att effektivt kompetensförsörja det lokala näringslivet, med särskilt fokus på yrkesprogrammen.
- Utvidga antalet feriepraktikplatser inom regionens verksamheter.
- Stärka samarbetet med Mälardalens universitet för fortsatt god regional utveckling.

En attraktiv region

Södermanland har en stor mångfald när det kommer till upplevelsemiljöer, såsom natur, en levande landsbygd och kulturrika städer. Vi tror att Södermanlands lokala entreprenörer är nyckeln till en framgångsrik upplevelse- och mötesindustri och en förutsättning för att fortsätta locka hit turister, såväl utländska som svenskar. Regionens främsta uppgift ska vara att underlätta resor inom och till Södermanland. På så sätt kan turistsäsonger förlängas och Södermanlands olika delar knyts ihop till en helhet. Regionen ska också marknadsföra olika besöksmål för både nationella och internationella besökare.

Moderaterna vill:

- Utveckla den stora potential som besöksnäringen utgör inom regionen.
- Utveckla samordningen mellan regionens verksamheter, andra destinationsaktörer och besöksmål.
- Genom ett ökat samarbete, bidra till att förbättra kommunikationerna till, inom och från regionen bland annat genom en utveckling av fler linjer och destinationer för både nationella och internationella mål genom regionens flygplatser.

Infrastruktur

Bra kommunikationer i Södermanland

Bra kommunikationer är en grundförutsättning för en regionsutveckling och tillväxt. Möjligheten för den enskilde att transportera sig är direkt avgörande för vilket arbete eller utbildning man väljer och var detta ska utföras. Inomregional tillgänglighet är viktigt för arbetskraftsförsörjningen i hela länet. Men det är också viktigt att tillse att de pendlings- och transportstråk över länsgränsen som finns, fungerar för till exempel arbete och studier. Transporter idag ses ofta som ett miljöproblem, men utan dessa transporter skulle dagens moderna samhälle helt sluta fungera. Vi Moderater tror inte att lösningen på dagens miljöproblem ligger i att drastiskt minska antalet transporter, utan i stället att de behöver bli mer klimatsmarta. Genom teknikneutralitet och satsningar på fossilfria transporter, såsom el- och hybridlösningar, är vi övertygade om att transporters miljöpåverkan kraftigt kan reduceras.

Järnväg och Vägar

För att Stockholm-Mälarenregionen ska hålla ihop och fungera måste vi få statsmakterna att satsa mer resurser här hos oss. Det handlar om satsningar på drift och underhåll så att robustheten i våra system blir bättre. Men det handlar också om investeringar i framtidens vägar och spår.

Om vi i Södermanland skall lyckas med att få ökade resurser till vår del av regionen så måste vi bli ännu bättre på att samarbeta med våra grannar i Stockholm-Mälarenregionen. Bland annat för att vi tillsammans blir starka i våra krav men framför allt för att satsningar i infrastruktur och kollektivtrafik måste hänga ihop i ett storregionalt perspektiv. Det är när vi är bra på att beskriva hur satsningar i vår region stärker tillväxten, ökar bostadsbyggandet och förbättrar funktionaliteten på arbetsmarknaden som vi får igenom våra krav.

IT

Dagens arbetsmarknad och företagsklimat kräver en god tillgång till IT och bredband. För att säkerställa att hela regionen kan leva och utveckla sitt företagsklimat måste tillgången till bredbandsnät säkras.

Bostadsbyggande

Fler måste få sin första bostad och den akuta bostadsbristen måste åtgärdas. Därför behöver bostadsbyggandet öka och det befintliga bostadsbeståndet nyttjas bättre. Moderaterna arbetar för en bostadsmarknad där ingen ska behöva tacka nej till jobb eller studier på grund av att det inte går att hitta boende.

Regionen skall ta ansvar för att samverka med kommunerna i syfte att underlätta bostadsbyggande. Till exempel genom att prioritera insatser kopplade till infrastruktur och kollektivtrafik på ett sätt som gynnar bostadsbyggande och tillväxt. Regionen skall också samverka med olika aktörer, företag och myndigheter, för att underlätta bostadsbyggande.

Moderaterna vill:

- Öka insatserna kring bredbandsutbyggnad och digitalisering.
- Öka resurser till underhåll och nyinvesteringar i vår infrastruktur.

- Satsningar som förbättrar robustheten i vår kollektivtrafik. Fler tåg behöver gå och ankomma på utsatt tid. Standarden och komforten på tågen behöver höjas och korta restider skall eftersträvas.
- Tidtabeller som man kan lita på och som håller över tid.
- Prisvärda biljetter som underlättar resande i hela regionen.
- Samverkan mellan kommuner, byggföretag och myndigheter i syfte att underlätta bostadsbyggande.
- Regelförenklingar och reformer som underlättar bostadsbyggande – både nationellt och lokalt.

Kollektivtrafik

Öka resandet med kollektivtrafik

Kollektivtrafikens huvudsyfte ska vara att skapa möjligheter för arbets- och studiependlare att inom rimliga tider kunna ta sig från hemmet till arbetsplatsen eller skolan. Idag har vi en väl utbyggd kollektivtrafik inom de större tätorterna, men det går fortfarande att utveckla tanken med resecentrum och det är av yttersta vikt att även landsbygden ska kunna använda sig av kollektivtrafiken. Mobilitet ska vara ett ledord med enkla byten mellan trafikslag. Vi Moderater är övertygade om att personbilen, som håller på att utvecklas till ett mer miljövänligt alternativ än tidigare, har en stor betydelse för att komplettera kollektivtrafiken och vi ser personbilen som en nödvändighet för att kollektivtrafiken ska bli tillgänglig för fler av regionens invånare.

För oss är det viktigt att komfort, punktlighet och tillgänglighet prioriteras och att det sker med en hållbar ekonomi. Samverkan med kommuner är av yttersta vikt oavsett kommunernas storlek, inte minst för att kunna ta större ansvar för vår del i samhällsplaneringen.

Bil och cykel är en viktig del av resekedjan och ett självklart komplement till kollektivtrafiken. För att så många resenärer som möjligt ska kunna nyttja kollektivtrafiken måste vi fortsatt bygga ut fler pendelparkeringar. En utbyggnad av pendelparkeringar är en förutsättning för att bland annat nå fördubblingsmålet inom kollektivtrafiken.

Moderaterna vill:

- Utveckla kollektivtrafikresandet så det är möjligt att resa till och från både storstad och landsbygd.
- Fortsatt utveckla kollektivtrafikens miljömässiga och ekonomiska förutsättningar genom lösningar såsom anropstyrd trafik och mindre bussar.
- Bygga ut fler pendelparkeringar.

Tryggt och enkelt att resa

För att kollektivtrafiken ska bli det naturliga sättet att resa måste resandet vara enkelt. Flera förändringar för att göra det lättare att resa är redan genomförda, men fortfarande finns det mycket kvar att göra. Ett exempel för att förenkla resan ytterligare är att tillsammans med de större landstingen och regionerna skapa ett nationellt biljettsystem för kollektivtrafikresor. Movingo är ett gott exempel på när sörmlänningarnas vardag blivit enklare. Moderaterna vill fortsätta underlätta resandet för ett ökat resande med

kollektivtrafiken. Ledorden för kollektivtrafiken ska vara punktlighet, komfort och tillgänglighet. För att öka punktligheten vill vi moderater att man arbetar mer med att optimera och anpassa tidtabellerna så att olika transportslag synkas.

Vi moderater vill att kollektivtrafiken ska kännas trygg. Inte minst perronger och hållplatser kan upplevas som otrygga vissa tider på dygnet varför vi vill utöka kameraövervakningen i fordon, vid knutpunkter, perronger och hållplatser. Att resa kollektivt måste också innebära att man ska kunna känna sig trygg under hela sin resa, därför vill vi stärka det förebyggande trygghetsarbetet. Vi Moderater vill införa Nattstopp. Nattstopp innebär att ensamresenärer i samtal med busschauffören innan avfärd kan be om att få bli avsläppt mellan två busshållplatser.

Moderaterna vill:

- Anpassa tidtabellerna så att olika transportslag synkas.
- Öka tryggheten i fordon, vid knutpunkter, perronger och hållplatser.
- Förbättra följsamheten mellan kollektivtrafiken och den kommunala samhällsplaneringen.
- Införa Nattstopp.

Miljö

En region med starkt miljöfokus

För att lösa miljöproblemen måste alla aktörer på den regionala nivån samarbeta och Region Sörmland ska vara pådrivande i detta arbete. Regionens miljömål ska arbetas in i det vanliga målarbetet där miljöfrågorna alltid ska finnas med och ha stort fokus. Regionen ska fortsätta satsa på forskning, innovationer och än mer sprida den kunskap om miljö och klimat som finns. De gröna och blå näringarna skapar arbetstillfällen och är viktiga för vår regions hållbara utveckling och framtid.

Regionen ska för egen del ta till vara av de innovationer som regionen ger bidrag till och uppmuntrar. Likväl ska regionens verksamheter använda solceller och minska sin miljöpåverkan. Därtill vara en föregångsregion i klimatsmart utveckling som används inom regionens verksamheter.

För att lyckas med klimatomställningarna så är en nyckelfaktor effektiva miljötillståndsprocesser. Därför måste Region Sörmland verka för att öka kunskapen kring effektiv energiförsörjning för företagen i regionen.

Moderaterna vill:

- Samla och utöka kompetensen kring biologisk mångfald, grönstrukturer och dagvattendammar.
- Arbeta för höjd kunskap inom regionen kring ny teknik inom vatten- och avloppsfrågor.
- Verka för att samla kunskap kring effektiv energiförsörjning för företag.

Vårda det friska ur ett miljövänligt perspektiv

Region Sörmland ska vara föregångare i arbetet med att minska sjukvårdens påverkan på miljön. Arbetet med miljösmapta investeringar i energi ska fortsätta. De farliga utsläppen av bland annat läkemedelsrester och kemikalier från sjukhus och vårdcentraler måste upphöra. Det är ett delvis långsiktigt arbete, som sker tillsammans med VA-huvudmannen liksom läkemedelsindustrin och där forskningen behöver förstärkas. För att det ska vara lätt för verksamheterna att göra miljörätt krävs tydliga strategier för hur miljömålen ska nås. Region Sörmland ska arbeta aktivt med att minska svinn och förlänga produkters livslängd.

Moderaterna vill:

- Att sjukvården i Region Sörmland även ur ett miljöperspektiv ska vara ledande nationellt.
- Att Region Sörmland ska ta ett helhetsgrepp över hanteringen av läkemedel från producent till patient och till naturen, i samarbete med VA-huvudman och läkemedelsindustrin.

Jordbruk, skogsbruk och jakt

Hela Södermanlands utvecklingskraft, tillväxtpotential och sysselsättningsmöjligheter ska tas till vara. Det ska ske på ett sätt som bidrar till hållbar utveckling – ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Vi vill stärka konkurrenskraften hos landsbygdens företag och skapa möjligheter för en ökad livsmedelsproduktion.

Skogen är en av de viktigaste naturtillgångar vi har, och skogsnäringen är en viktig del av vår ekonomi. Den ger jobb, skatteintäkter och är väsentlig för vår handel. Skogen är också en plats för vårt friluftsliv, jakt och turism. Med andra ord en tillgång som bidrar med mervärden för region Sörmland och berikar länet.

Jakträtten är knuten till äganderätten i Sverige. Viltet ägs inte av någon utan vandrar fritt i vårt landskap. Fällt vilt tillfaller jakträttsinnehavaren på den enskilda fastigheten där viltet fällt. Det kräver en ansvarsfull förvaltning av viltet och dess naturliga levnadsmiljö.

Moderaterna vill:

- Värna äganderätten
- Se över lagstiftningen och uttolkningen därav, kopplat till fågel- samt art och habitatdirektivet måste revideras och möjliggöra avverkning.
- Höja självförsörjningsgraden
- Klövviltet ska fortsatt vara en del av den sörmländska faunan och därmed förvaltas på ett ansvarsfullt sätt med stammar av god kvalitet.
- Arbeta för att de regionala besluten ska ligga hos länsstyrelserna via viltförvaltningsdelegationerna.
- Upphandla lokalproducerat/närodlat i första hand, och ekologiskt i andra hand.

Trygghet

Brottsligheten har på senare tid tagit sig alltmer oacceptabla former. Inte nog med att den upplevda otryggheten ökar kraftigt, även de som skickas att hjälpa dem i nöd utsätts för våld och hot om våld. Ambulanser kan emellanåt på vissa håll inte verka utan poliseskort.

Polisbilar utsätts för vandalisering. Hotbilder mot räddningstjänsterna uppstår. Skadegörelse riktas mot bussar i linjetrafik. Här måste samhället svara på tydligast möjliga sätt och på allvar bryta utvecklingen. Bland annat kräver vi att straffen skärps för dem som angriper samhällets hjälpare och blåljuspersonal.

Säkerheten på regionens akutmottagningar måste höjas, samt i dialog med kommunerna måste tryggheten på resecentrum på utsatta platser i kollektivtrafiken höjas. Tryggheten på regionens arbetsplatser ska fortsätta att stärkas. Allt fler företagare drabbas av brottslighet – därför är stärkt trygghet viktigt för att främja länets företagande. Moderaterna verkar för högre polisiär närvaro och strängare straff på nationell nivå, i länet sker mycket av det trygghetskapande arbetet i kommunerna där vi verkar för trygghetsprogram och företagsdialoger kopplat säkerhetsfrågan. Det ska vara tryggt att vara företagare i Södermanland.

Oavsett om man bor i de större städerna eller på landsbygden så ska polisen finnas när man behöver den.

Moderaterna vill:

- Utveckla samarbetet med polisen och kommunerna i Södermanland för ytterligare trygghetsfrämjande insatser.
- Fortsätta säkerhetshöjande åtgärder på såväl vårdinrättningar som i kollektivtrafiken.

Trygghet i krisläge

Många av Region Sörmlands verksamheter, särskilt sjukvården, har krav på sig att kunna fungera även i kristider. Regeringen har gett Försvarmakten och Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap (MSB) i uppdrag att fortsätta utveckla totalförvarsplaneringen. Vidare vill staten se att berörda aktörer krigsplacerar den personal som krävs vid höjd beredskap inom civilt och militärt försvar. Detta syftar till att viktiga samhällsfunktioner ska fungera.

Det finns inom länet en ansevärd andel av Försvarmaktens regementen och viktiga ledningsplatser samt flera stora befolkningscentra. Regionen behöver därför höja förmågan att leda och verka i samverkan med berörda statliga och lokala myndigheter även under mycket påfrestande omständigheter.

Moderaterna vill:

- Att regionen påbörjar processen med att krigsplacera personal nödvändig för att uppfylla krav på funktion inom totalförsvaret i händelse av höjd beredskap, kris eller krig.
- Säkerställa att regionens övriga ansvar för totalförvarsplaneringen uppfylls, i enlighet med statens beslut och nu gällande lagstiftning.
- Att regionens åtaganden inom totalförsvaret inventeras, samordnas och prioriteras i samverkan med Länsstyrelsen, MSB och Försvarmakten.
- Säkerställa beredskap vid översvämning, torra samt elbrist.

Hedersrelaterat våld och förtryck

Vi kan aldrig acceptera att enskilda individer eller grupperingar tar sig rätten att begränsa andras frihet som en del av en hederskultur. Det drabbar i synnerhet kvinnor, men också män tar skada av hederskulturen. Det kan handla om allt från ovälkomna påpekanden till hot, trakasserier och i värsta fall mord. Hederskulturen ger uttryck för värderingar som

inte hör hemma i Sverige. Det behövs tydliga regler och hårda sanktioner för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck.

Moderaterna vill:

- Säkerställ att kunskap och kompetens om hedersrelaterat våld och förtryck inom regionens verksamheter finns.

HBQ

Sverige har de senaste åren tappat i internationella rankingar när det gäller rättighet och trygghet inom detta område. Vi behöver fortsätta stärka regionens arbete i att bemöta HBQ-personer och jobba mot kränkande behandling och diskriminering. Oavsett kön och sexuell läggning så ska alla behandlas lika i vården och med samma rättigheter. Det gäller oavsett om man är patient eller personal.

Det är viktigt att personal fortlöpande får information och utbildas i arbetet mot diskriminering och våld, och i det arbetet ska även HBQ-frågor inkluderas.

Moderaterna vill:

- Fortlöpande utbilda personal i HBQ-frågor.

Kultur

Ett levande kulturliv

Kulturen är en viktig del av samhället och bidrar till förståelse, bildning och utveckling. Den har stort egenvärde och ska vara fri. Kulturen följer oss genom livet. Den tillhör och förenar alla. Det är mot den utgångspunkten som Moderaterna prioriterar att resurser riktas särskilt mot barn och unga från miljöer där idrotts- och kulturaktiviteter inte är ett självklart val. Regionen ska erbjuda kulturupplevelser av god kvalitet samtidigt som kulturen ska vara tillgänglig. Vi vill stärka regionen som ett turistmål genom att öka tillgängligheten på våra regionala kulturverksamheter under hela året. Mer utbyte och samverkan kan ske mellan de regionala kulturverksamheterna och kunskap, teknik och kultur utvecklas och spridas till fler, inom och utanför regionen.

Moderaterna vill:

- Att vårt kultur- och naturarv skall värnas och göras mer tillgängligt för fler.
- Att ett större utbyte och samarbete utvecklas mellan regionens egna verksamheter med syfte att nå fler i alla åldrar inom och utanför regionen.
- Bidra till en utökad samverkan kring den kommunala kulturskolan och idrottsverksamheter.

Kultur – ett medel för att växa och må bra

Barn och unga skall kunna ta del av kulturen inom regionen till exempel genom besök. Stödet till skolor i form av rese- och arrangörssubventioner är därför mycket väsentligt. Arbetet med att öka läsförmågan och läsförståelsen hos barn, unga och vuxna skall fortsätta. Att kunna läsa och förstå vad man läst är ett viktigt redskap, som bland annat minskar risken för utanförskap och ökar integration. Forskning visar den positiva effekten av kultur inom sjukvården, såsom till exempel inom terapiarbete, smärtlindring och barnsjukvård.

Moderaterna vill:

- Att regionala satsningar på kulturverksamheter för barn och unga ska vara prioriterade.
- Fortsätta stödja de verksamheter som arbetar med att främja läsandet.
- Att kulturen uppmärksammas som ett medel som är verksamt inom vård, terapi och rehabilitering.
- Ett utökat arbete med kulturupplevelser inom regionens vårdverksamheter, då främst inom barn- och demenssjukvård.

Ett starkt idrotts- och föreningsliv

Något som många gånger knyter barn, unga, vuxna och gamla samman är deltagande i föreningsaktiviteter. Inte minst idrottsföreningarnas eldsjälar ser till att sörmlänningarna får goda möjligheter att röra på sig under sociala former, det anser vi Moderater är särskilt viktigt i spåren av pandemin. Därför vill vi gärna se ett ökat fokus på även idrotten och föreningslivet i regionen, för att möjliggöra en god folkhälsa idag och imorgon.

Moderaterna vill:

- Skapa förutsättningar för ett gott samarbete mellan föreningslivet, regionen och kommunerna.